

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

n șir gamond: 6 Lei. La
blicități repetate după
:: :: învolută :: ::

REDACȚOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Sfântul în frac

(dn.) Sala ducală a Vaticanului a fost îmbobită de praznic mare pe ziua de 8 Februarie și o mulțime de notabilități bisericești, — adici, cardinali, profesori universitari, — s'au lăsat acolo cu acel prilej să asculte vorba autorității, care declara sărbătorește, că fostul profesor universitar, mireanul **Contardo Ferrini** (1859—1902), savantul socotit de Mommsen a fi a mai mare glorie a țării sale, a fost un erou virtuții pe care Biserica de aci încolo îl va socoti între Venerabili săi — prima treaptă spre cinstea altarelor, la care, sunt nădejdi întemeiate, să o să ajungă în curând.

Minunea aceasta a vremii a stârnit cu drept cuvânt, un entuziasm uriaș indeosebi în lumea intelectualilor de bine de pe întreg rotogolul păântului. Se dovedește doar încăodată că sfințenia și apanajul exclusiv nici a veacurilor pierdute și negura trecutului, nici a straturilor sociale rămase în întunec și cufundate în miserie, ci un bun obștesc, de care poate avea parte fiecare, și în se veac va trăi și ori unde se va afla, — chiar și pe strălucite catedre nuiversitare de drept romano-bizantin din veacul nostru.

Despre „sfântul în frac“, cum îl numia **benedict XV**, s'a scris și la noi. Și se va mai scrie. Intre strigătele de bălcu ale atâtor celebriți de carton, dușmănite cu dogma și morala creștină, isoana senină a muncitorului modest, scut, nepretensiv, cu mâinile la lucru, cu mintea înțelegătoare, înimă la Dumnezeu, harnic ca o albină și ne-novât ca un pruncușor, desgropând comori științifice și răspândind mireasma sfințeniei în jur și sine, învățând și împărțind învățătura, adâncindu-se în tainele palimpsestelor și hrânindu-se cu sinea cea de taină, coborându-se dintre folianțele bibliotecilor în hrubele năpâstuiților, da, voana aceasta de altar, ținută în fața limbuiților mici de suflet mari de patimi“, e cu neputință să nu-i aducă la tăcere, slujind în aceeași vreme și îmbărbătare celor bine intenționați, dar, poate, și timidați de gălăgia celor potrivnici.

Sfântul Părinte, pe care-l leagă amintiri personale de profesorul Ferrini, cercelătorul sârăuincios și priceput al bibliotecii Ambrosiene din Milano, de pe vremea când Achile Ratti, azi Piu XI, lăsa pe bibliotecarul, spune că toată viața Venerabilului se poate reduce la vorba Scripturii: crește-te de rău și fă binele! Dela aceste două principii nu s'a abătut niciodată: nici în societate, nici în școală, nici în vorbă, nici în scris, nici pe stradă, nici în excursiile întreprinse prin sunșii patriei sale.

Italia poate fi mândră, și Biserica Romei șișidera, cu el. Studenții, profesorii, toți cei ornici de știință, și învâțații catolici, au într'insul ilda ce pot să urmeze, și se cade să urmeze ca să fie vrednici cetățeni ai pământului și luminați susținători ai împărăției ceriului: ideal, spre care nu va răvni cineva, spre căderea sa și a altora a fi, mai ales de va fi chemat să lumineze el lora de pe catedră, în școală, ori de pe amvon.

Înainte, fraților!

Dinamita în slujba apostoliei ortodoxe — Crima dela Poiana — Cine poartă vina — Noi perspective în războiul confesional

(*) Pe frontul pravoslavnic noutățile se țin lanț. Una mai strașnică decât alta. Adevărate surprize senzaționale.

Până mai ieri credeam, că nimic nu va putea egala, în curând, recordul bătut de Părintele Ivan dela Cluj. Era greu de imaginat o ispravă mai dihai decât bravura Preasfințitului, care avea toate șansele să rămână pe așezare vreme lungă. Fiindcă în afară de eroismul său netăgăduit, mai avea meritul de a îmbogăți arsenalul ortodox cu o armă și tactică nouă. Aflând adevărat Prealuminatul, că faptele și realitățile nu se potrivesc cu gândurile sale, a isbit cu călcăiul în ele și le-a făcut țandări. Iar cu o trăsătură de condei a creat altele în loc, întocmai cum le doria Sfinția Sa. În chipul acesta ingenios a putut porni, pe bună dreptate, pără la guvern împotriva noastră, fiindcă avem obrazul de-a face proselitism unit printre uniții cari în planurile Apostoliei Sale vor trece, de sigur, la biserică dreptmăritoare a Bizanțului. — Oricum, este ceva impunător în îndrăsneala cu care cărja arhierescă isbește la mir îndărătnicele adevăruri, cari stau în fața valului cuceritor al pravoslaviei!

Totuși, gloria Lui e de scurtă durată. Un nou erou, necunoscut, l-o întunecă deabinelea. Nu atât prin curaj și ingeniositate, cât prin noule perspective pe cari gestul lui le deschide războiului confesional. Cu genială simplitate, el pune în slujba apostolilor lui Fotie toate cuceririle tehnice moderne, întreg arsenalul armelor cari au dat rezultate atât de strălucite în războiul mondial.

Începutul l-a făcut cu dinamita. Și trebuie s-o spunem dela început: experiența a reușit peste așteptări. Încercarea a făcut-o în noaptea de 23 Ianuarie c. la Poiana (j. Hunedoara), unde frontul ortodoxiei are un avantpost foarte important. Au ajuns câteva capse de dinamită în perețele modestei capele ce mai avem acolo, pentruca să se dărâme perețele, să se spargă geamurile până și la vecini, să treacă florii morții peste familia ce dormia în camera vecină și să se producă o detunătură care a pus în picioare, în câteva clipe, întreg satul speriat și bulmăcit.

Eroul merită, fără îndolală, să fie trecut cu roșu în noul calendar al ortodoxiei, pe care îl pregătește cu osârdie d. Silviu Dragomir. El însă, din motive de umilință de sigur, se încăpăținează a rămânea necunoscut. Poate vrea să treacă și această vrednicie în seama strămoșilor, glasul cărora cu puteri tainice, nu încetează să rupă, în „Telegraful“, „pecețile unirii“ dela Alba-Iulia. Dar asta nu se poate. Toată lumea știe, anume, că „strămoșii bi-

zantini“, (cel dela Kerularie până la 1700) sunt în plin război cu „străbunii“ (înaintașii dela Traian până la Kerularie) devotați Romei și, în consecință, nu se mai amestecă în daraverile noastre.

Este deci neîndoios că eroul trăiește în zilele noastre. Mai mult: el trebuie să fie unul din cei mulți, cari înainte cu atâția ani au luat cu forța biserică unită din Cib, au dărit-mat până'n temelii pe cea din Poiana vecină, au vexat în chip barbar pe cei rămași credincioși Romei, și nu de mult au furat fereștrile și au scos pietrii din colțurile capelei ce am fost nevoiți să ne înjghebăm. Este deci unul din bravii ortodocși turburați de duhul Sibiului.

Păstrează anonimul, probabil din motive naționale: vea să sporească și fapta lui patrimoniul de glorie a poporului românesc „pur și simplu“. Dar nici asta nu se poate. Românul este blând și tolerant. Nici înverșunarea luptelor politice nu l-a putut face criminal și dinamitar. Pe deasupra este de o cucernicie înduloșetoare. Cinstește, ca nici un alt neam, casa Domnului, căreia îi sărută și lespezile de piatră de sub picioare.

Dacă așa este firea și sufletul românului, întreaga bravură revine de drept aceluia, cari prin stăruință sistematică de un deceniu au reușit să facă din bunii creștini, blânzi și cucernici de mai nainte, criminali sălbatici, cari nu se rușinează a isbi cu topoarele în altarul Domnului și a pune dinamită în locașurile Lui sfinte. Dinamita dela Poiana este o nouă pecete fioroasă pe opera de distrugere a sufletului românesc, urmărită cu atâta diabolică stăruință de bătașii ortodoxiei ardeleni. Cei doi Preasfinți Nicolai, dela Sibiu și Cluj, se pot felicita: școala lor dă roade, grozav de curând și dureros de primejdiioase.

Au însă și ei un fel de justificare. Dacă nu din punct de vedere creștinesc, măcar din cel național: Statul. Toate guvernele țării, dela unire încoace, au aprobat și sprijinit această operă jalnică și degradantă. Cele de până acum din meschine calcule de interes politic, cel de acum dintr'o lașitate neîngăduită. Dacă însăși justiția refuză să facă dreptate în cazuri de pângărire, jaf și răpire cu forța a bisericilor noastre, ce să ne mirăm că administrația geme de agenți ai proselitismului, că reforma agrară a așezat pe lung șir de ani înainte, prin nedreptățile ce ne-a făcut ea și prin înzestrarea anticipată a parohiilor ortodoxe cari azi nu există decât în nădejdiile celor cari vreau să ne desființeze, temelii solide pentru toate potlogăriile smintite ale proseliților?!

Dacă statul plătește apostoli ortodocși în Maramureșul catolic, și încă obraze de

mare distincție intelectuală ca fostul vizitiu la caii familiei Mahalyi ajuns subit păstor de oi în staulul lui Hristos, oameni de netăgăduită integritate morală ca protopopul fugit din județul Hunedoara cu procese de delapidare în cârcă, de ce s-ar turbura conștiința românească a Preasfințitorilor? Dacă statul dă bani pentru a se clădi biserici ortodoxe în Maramureș — cum a dat acum de curând celebrului vizitiu-apostol 50.000 Lei! — dacă nu are un cuvânt de spus față de opera criminală pe care o săvârșește tot în Maramureș acea rușine a tiparului românesc numită „Țara Voevozilor“, fiind în schimb numai decât gata să ancheteze activitatea „Agrului“ nostru, de ce să nu pindă curaj agenții Bizanțului și ai distrămării?

Aveți dreptate, fărtați dela Sibiu: voi și statul una sunteți, împreună lucrați. Înainte, deci, fraților! Noi mai avem câteva biserici și sufletul românesc mai are ceva bun de distrus. Dinamita nu-i prea scumpă și, oricum ar fi, o plătește statul. Dați înainte cu dinamita și nimeni nu va mai putea spune că ortodoxia nu-i dinamică. Calendarul dlui Dragomir v-a rezervat pagini albe. Grăbiți-vă, să le umpleți!

Sfârșitul? Noi suntem datori să ne apăram ca și până acum. Și nu vom pierde, cum n'am pierdut nici până acum. Va suferi neamul. Ne doare, dar vina nu-i a noastră. Se va împărți frățeste între voi și între statul cu care vă confundați și pe care îl distrămați.

Universități catolice. Numărul și puterea lor crește pe zi ce trece. — Cea din Nijmegen și-a ridicat numărul studenților la 488, cărțile bibliotecii într'un singur an cu 10.000, iar în salele de lectură ține la îndemână 444 reviste din toată lumea. — Institutul Catolic din Paris, vechiu de 55 ani, a avut anul trecut 2062 studenți și studente. Deosebit de cercetate facultatea științelor economice și comerciale, ca și cea teologică. — Universitatea „Inimii lui Isus“ din Milano, cea mai tânără, are de pe acum 1155 studenți. Publicațiile ei au ajuns cifra de 112. Ultima colecție pentru susținerea ei a dat frumoasa sumă de 3.000.000 Lire. Uniunea „prietenilor universității“ are 75.867 membri.

Glasul Păstorului

Sfântul Părinte a vorbit la Radio — Intâiul mesaj răspândit în lume pe undele electrice ale Vaticanului

Cuvântarea ținută la radio în 12 Febr. c. de Preafericitul Părinte dela Roma, a fascinat pe drept cuvânt, o lume întreagă de ascultători. E un giuvaer de neprețuit, cu multiple străluciri.

Fără fraze căutate, răzimat pe Cartea Sfântă, cuprinzând scurt și lapidar, sfaturi și principii de viață pentru cei din sânul bisericii și pentru cei ce stau încă înafară de staulul Domnului, acest mesaj al Capului Creștinătății mângăie, întărește, înalță și purifică, deoarece ne poartă par'că printr'o lume cu temeluri mai solide, cu mai mult aier și mai mult soare ca în lumea noastră, — ne transpune cu mintea și cu inima, în împărăția pe care zi de zi o cerem în rugăciunea domnească.

Și care, cu toate cererile noastre, întârzie să vină. Pentru că nu viețuim în spiritul Aceluia, care singur poate s'o înfăptuiască și ar și înfăptui-o, dacă am primi sugestiile plecate dela Vicarul său să colinde, pe aripi de unde electrice, întreg rotogolul pământului.

Noi le prindem în haină de slove pe seama tuturor celor simțitori față de atari sugestii. Oprindu-ne la ele reculeși și cu seriozitatea cuvenită, o să petrecem ceasuri bogate în lumina Spiritului și adierile harului.

Cuvântul Păstorului celui mare — cuvânt binecuvântat și roditor de bine. Iată-l:

„*Către toată sidirea.* Fiind Noi, în urma rândueții tainice a lui Dumnezeu, urmași a Vârhovnicului Apostolilor, adevă al acelora, a căror învățătură și propovăduire, din poruncă dumnezeiască, era menită tuturor neamurilor și la toată făptura (Mt. 28, 19; Mc. 16, 15) și putând Noi, cel dintâiu, să ne folosim, dela acest loc, de minunata invenție Marconiană, ne îndreptăm în primul rând către toți și către toate, zicându-le, cu vorbele Scripturii: Auziți ceruri graiurile mele, și pământul să asculte cuvintele gurii mele (Doua lege 32, 1). Auziți acestea toate neamurile și luați-le în

urechi toți cari locuiți pământul, bogați și săraci împreună (Ps. 48, 1). Auză ostroave și să ia aminte popoarele din depărtare (Is. 49, 1).

Către Dumnezeu. Fie cel dintâiu cuvânt al Nostru: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oamenii de bunăvoie. (Lc. 2, 14). Mărire, adevă, lui Dumnezeu, care a dat în zilele noastre putea, ca aceasta oamenilor (Mt. 9, 8), încât să poată ieși, într'adevăr, până la marginea lumii grăiurile lor (Ps. 18, 5; Rom. 10, 18) și pace pe pământ, unde facem pe trimișii dumnezeiescului Răscumpărător Isus, carele venind bine a vestit pacea; pace celor de departe și pace celor de aproape (Ef. 2, 17), împăcând cu sângele Crucii Sale și celea pământeste și celea cerești (Col. 1, 20).

Către catolici. Ne întoarcem apoi către oameni, după porunca Apostolului, ca să faceți bine tuturor, dar mai ales celor de-o credință (Gal. 6, 10). Cade-se deci să îndreptăm cel dintâiu cuvânt al Nostru către toți acești adevă către cei ce primiți fiind și viețuind în familia și staulul Domnului — Biserica Catolică, — Ne pomenesec cu scumpul nume al Părinte: către păstori și credincioși, oi și mii lușei, pe cari, toți, Ni i-a încredințat spre pășunare și cârmuire Păstorul și Regele tuturor, Hristos (Io. 21, 15; Mt. 16, 9).

Către ierarhia bisericească. Spunem asta: Tovarăși ai Noștri, cardinali ai Sfinții Biserici Romane, Patriarhi, Arhiepiscopi, Episcopi, Prelați și Preoți, împărțiți în diferite dicasterii ierarhice, voi toți sunteți obiecte principale ale grijilor Noastre de toate zilele, părtași ale acelorași strădanii și ajutători.

Rugămu-vă și vă jurăm: fiecare să își mână în chemarea în care a fost chemat (Cor. 7, 20) și să umble cu vrednicie în chemarea la care a fost chemat (Ef. 4, 1); pașii turmei lui Dumnezeu cea dintre voi, pildă și

Foiața „Unirii“

Pro memoria

Omagiu celui care a fost Generalul Berthelot *)

de P. Iosif E. Évrard

Precum după o slujbă solemnă luminările mari, cari încunjurau altarul, se sting una după alta, așa Franța a văzut, în zilele trecute, stingându-i-se o seamă de luminări strălucitoare, cari ardeau înaintea altarului Patriei, înaintea altarului idealismului.

După moartea mareșalului Foch, după moartea mareșalului Joffre, telegraful, radio și ziarele au răspândit în toată lumea știri triste: Generalul Berthelot e bolnav; Generalului Berthelot i-s'a tăiat un picior; Generalul Berthelot a murit. Dușmanii Franței, dușmanii României, poate se vor fi bucurat de această veste. Poporul român însă, alături de cel francez, l-a plâns pe acest general mare, în care a pierdut un prieten sincer și devotat.

Da. Generalul Berthelot a fost unul dintre cei mai mari prieteni ai României. Din această cauză Ministerul Instrucțiunii publice a poruncit, printr'un ordin circular, ca în toate școlile din România să fie comemorat acest viteaz militar francez, care în momentele grele și întunecoase ale războiului pentru întregirea

*) Conferință ținută elevilor liceului „St. Vasile“ din Blaj. N. R.

neamului a luat parte la luptele și la biruința vitejilor români.

Cine a fost gen. Berthelot? Ce a făcut pentru România acest cetățean de onoare al ei? Ce lecție ne-a dat exemplul său?

Răspund pe scurt la aceste întrebări: Gen. Henri Mathias Berthelot s'a născut la 1861 în comuna Fleurs, din departamentul Loire. După ce a absolvat școala militară dela Saint-Cyr și școala superioară de războiu, a fost promovat, în 1883, ofițer al armatei franceze. A luat parte, ca ofițer, la campaniile de pacificare și colonizare din Algeria, Tonkin și Annam, unde a fost notat în mod excepțional de superiorii săi. În 1890 a fost ridicat la rangul de ofițer de Stat major. În 1907 este numit secretar al comitetului statului major, — post de mare răspundere și încredere, — iar în 1913 este avansat subșef de stat major de armată. Isbucnirea războiului mondial, în August 1914, îl găsește pe generalul Berthelot cu gradul de general de brigadă.

Iubiți elevi! Cel mai mulți dintre voi nu erați născuți în anul acela groaznic. Și nici închipuiți nu vă puteți ce amintiri șguduitoare ne-au lăsat nouă, celorce am luat parte la războiu, acești ani de 1914—1918, cu revărsarea lor de furie barbară, teutonică, stavilită la Châleroi de geniul lui Joffre și eroismul francez, pentru că în Septembrie 1914, în epica bătălie dela Marna, Germanii să facă cruda experiență că: toată știința lor materialistă

nu poate învinge o idee și că unui popor care are un ideal superior, îi e asigurată biruința finală.

Generalul Berthelot era atunci pe lângă mareșalul Joffre, cu titlul de aide-major general, participând astfel la victoria cunoscută în istorie sub numele de victoria dela Marita datorită geniului șefilor, spiritului de jertfă al unei armate improvizate, și — să nu uităm — faptul acesta! — datorită rugăciunilor cari ridicau către Dumnezeu, ziua și noaptea, toate bisericile din Paris, pline de un popor care nici o clipită n'a pierdut sângele rece, toate că auzia tot mereu bubuitul tunurilor dușmane ce se apropiu de capitala Franței.

În 1915, generalul Berthelot, fiind comandant al corpului 32 de armată, pregătea atacul și cucerește faimosul labirint de cetăți subpământene, construite din beton armat, despre cari germanii credeau că sunt inexpugnabile. Amintirea acestei lupte înverșunată la care am luat parte și eu, nu se va șterge până la moarte din memoria mea.

Dela 25 Septembrie până la 15 Octombrie 1915 gen. Berthelot participă la a doua ofensivă din Champagne, iar dela 13 Martie până la 10 Iunie 1916, ia parte la luptele cele mai grele ale armatelor aliate.

În acest timp începe pentru România o epocă glorioasă și dureroasă în aceeași vreme în care a jucat un rol așa de preponderant gen. Berthelot, încât se înțelege recunoștința

Indu-vă turmii (1 Petru 5, 2) ca atunci, când va arăta mai marele păstorilor, să luați înuna cea neveștejită a măririi (1 Petru 5, 4). Până atunci Dumnezeuul păcii, carele prin anele legii celei veșnice a scos din morți pe păstorul oilor cel mare, pe Domnul nostru Isus, să vă facă pe voi desăvârșiți spre tot lucrul bun, ca să faceți voia lui, făcând el întru voi ce e plăcut înaintea sa prin Isus Hristos (Evrei 13, 20—21).

Către călugări. Și acum vă agraăm și pe voi, fil și fiice a iubirii noastre deosebite, scribi, alegând darurile cele mai bune (1 Cor. 12, 31) și urmând nu numai poruncile ci și porințele și sfaturile dumnezeescului Rege și Mire, credincioși voturilor voastre sfinte și înduelli călugărești în toate zilele vieții, parținați biserica lui Dumnezeu cu mireasma de bun miros a fecioriei, o împodobiiți cu contemplațiunile voastre, o susțineți cu rugăciunile voastre, o îmbogățiți cu știința și cu învățătura voastră, o cultivați și o faceți să crească zi de zi, cu slujba cuvântului și cu faptele apostolice voastre. Prin urmare, fiind părtași cu adevărat chemării celei cerești și îngerești (Evrei 3, 1), cu cât mai de preț este comoara pe o purtați, cu atât mai multă silință trebuie să vă dați ca s'o păstrați, nu numai pentru că să faceți sigură chemarea și alegerea voastră, (2 Petru 1, 10) ci și pentru că în tot atâtea slugi prea credincioase și devotate, inima Regelui și Mirelui Hristos să afle oarecare mângăiere și ispășire pentru nenumăratele păcătoșii și neglijențe cu cari îi răsplătesc oamenii negrița Lui dragoste.

Către misionari. Deschidem gura Noastră pentru a vă grăi și vouă (2 Cor. 6, 11) fil și fiice întru Hristos preaiubite, cari vă rugați și lucrați în misiuni pentru vestirea sfintei creștinite în Isus Hristos și pentru răspândirea împărăției Lui. Asemenea apostolilor din primele biserici, așa și voi: în primejdii, în multă răbdare, în lipse și strimtorări (2 Cor. 1, 10; 6, 4) priveliște v'ați făcut tuturor; (Evrei 10, 33) precum aceea, așa și voi „mărirea Lui Hristos” sunteți; (2 Cor. 8, 23) voi, cari în oboseli adesea, în legături și întru vărsarea sângelui luptându-vă, ați purtat până la moarte

lupta cea bună și mare a credinței și a suferinței (1 Tim. 6, 12; 2 Tim. 4, 7; Evrei 10, 32) și mărturisind mărturia cea bună, câștigați suflete și sămănați sămânțele creștinilor ce o să fie. Vă salutăm, ostași bravi ai lui Hristos! Și dimpreună cu voi salutăm și preoții indigeni și cateheții cei buni, principalele roduri și părtașii ostenelelor voastre.

Către toți credincioșii. Lărgitu-s'a inima Noastră către voi toți (2 Cor. 6, 11) credincioșii din Cetatea Noastră episcopală și din lumea întreagă și mai cu seamă către aceia dintre voi, cari, deși fiind mireni, osteniți în apostolat alături de Noi, de venerabili Noștri frați episcopi și de preoți, după cum se ostentau primii credincioși, bărbați și femei, pe cari îi laudă Apostolul (Fil. 4, 3). Voi sunteți norodul lui Dumnezeu și oile pășunii lui (Ps. 99, 3); voi neamul ales, preoția împărătească, rodul sfânt, poporul dobândirii (1 Petru 2, 9). Tocmai de aceea blândețele voastre să fie știute tuturor oamenilor și toate câte sunt curate, câte sunt iubite, câte sunt de laudă, orice faptă bună și orice laudă, acestea să le gândiți și să le faceți (Fil. 4, 5—8) ca întru toți să se preamărească Dumnezeu (1 Petru 4, 11).

Către necredincioși și către disidenți. Și către voi se îndreaptă gândul și cuvântul Nostru, oricât de departe ați fi încă de credința și de unitatea în Hristos. Căci zilnic înălțăm rugăciuni și aducem jertfă pentru voi lui Dumnezeu și Stăpânului a toate, rugându-L cu stăruință să vă lumineze cu lumina sa și să vă aducă și alături oilor ce ascultă glasul lui, ca să fie o turmă și un Păstor (Io. 10, 16).

Către cărmuitori. Și fiindcă tuturorora ne simțim a fi datori, strigăm înainte de toate în auzul celor ce sunt la cărmă să cărmuiască cu dreptate și iubire, fiind spre zidire iar nu spre risipire (2 Cor. 10, 8) aducându-și totdeauna aminte că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu (Rom. 13, 1) și că Dumnezeu le va cere seama cu toată asprimea (Ințel. 6, 6).

Către supuși. Celor ce stau sub stăpânire le spunem să se supună nu ca unor oameni, ci ca lui Dumnezeu, știind că celce se impo-

trivește stăpânirii, rânduelli lui Dumnezeu se împotrivesc, iar cari se împotrivesc, osândă șieși vor lua (Rom. 13, 2).

Către bogați. Asemenea grăim către bogați și către săraci. Bogaților le zicem că ei se cuvine să se socotiască a fi numai slugi ale Proniei dumnezeiești și depozitari și ispravnici ai bunurilor ei, cărora însuși Isus Hristos le-a dat în grijă pe săraci și dela cari dumnezeescul judecător mai mult va cere, pentru că mai mult au avut (Lc. 12, 48), neuitându-și cândva vorba divină: Vai vouă bogaților! (Lc. 6, 24).

Către săraci. Pe săraci îi îndemnăm de sârg întru Domnul să aibă tot mereu s. vedere sărăcia lui Isus Hristos, a Domnului și Mântuitorului nostru, și aducându-și aminte de pilda și făgăduințele Lui, să nu se leneviască întru agonisirea, pentru ei mai ușoară, a bogățiilor duhovnicești. Ba râvnind, precum le este îngăduit, o treaptă mai bună, să se recomande Domnului cu inimă bună și dreaptă, și să nu-și tindă mâinile sale întru fărădelegi (Ps. 124, 2).

Către lucrători și către nădmitori. Rugăm din suflet atât lucrătorii cât și nădmitorii ca, încunjurând orice dușmănie și harță împurmutată, să se uniască în frățescă și prietenească alianță, unii punând la îndemână mijloace și luând directiva, alții contribuind cu munca și abilitatea lor, căutând numai ce e cu dreptul, dând ceea ce e pe drept, asigurând astfel în aceeași vreme, în liniștea ce-o dă ordinea, atât binele privat cât și cel obștesc.

Către cei întristați și prigoniiți. Rămăs la urmă, cătu-i pentru executare, dar fiind primul în intențiune și în afectul inimii, cuvântul Nostru vine și la voi cari sunteți în neputințe și dureri, în năcazuri și strămătorii, mai ales la cei ce sufăr așa ceva din partea vrăjmașilor lui Dumnezeu și a societății omenești.

Rugăciunile Noastre și tot ajutorul ce Ne stă în putință oferindu-vi-le și iubirii tuturorora recomandându-vă, în locul lui Hristos, pe care-L reprezentăm, vă zicem: Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi (Mt. 11, 28).

pe care Românii i-au păstrat-o, și i-o vor păstra totdeauna.

Opriti în loc dealungul unei linii de tranșee de 300 km., Germanii au căutat aliați. Turcia și Bulgaria au răspuns la invitarea lor. De altă parte Englezii, amenințați prin cucerirea Belgiei, din țărmlul căreia Germanii puteau să bombardeze Londra, iar Italianii dându-și seamă că în sfârșit era mai mult de câștigat fiind alături de Francezi și de Englezi, au declarat și ei războiul Germanilor și Austro-Ungariei.

România în acest timp părea încă nehotărâtă. Ambele alianțe căutau să o atragă prin amenințări ori prin promisiuni. Austria era gata să dea părți din Bucovina. Ungurii se țineau dârji, respective promiteau Românilor concesii ridicole. Dar nici Rușii nu voiau să recunoască drepturile Românilor asupra Bucovinei și peste întregul Banat.

În August 1916 Francezii și Rușii au cerut ca Românii să intre în luptă „acum ori niciodată”. Se calcula căderea cetății Verdun, căci atacurile rusești, date în Galiția de generalul Brussilow, care atrăsese pe Austriaci din Italia, slăbiseră. Românii erau necesari „acum ori niciodată”.

Pe cine vor sprijini ei? Asta era întrebarea cea mare. În ale cui mâini era atunci soarta României? În mâinile M. S. Ferdinand, care urcându-se pe tron spusese: „Voiu domni ca bun Român” — și în ale unui ministru

însemnat prin însușirile sale de om de Stat și prin dragostea sa față de Franța: Ion Brătianu.

Ei au ascultat bătăile inimii poporului român, care știa tot ce făcuse Franța în trecut, pentru principatele dunărene și în seara de 14/27 August 1916 România declară război Austro-Ungariei, căutând astfel se realizeze idealul vechiu: unirea tuturor Românilor asupriți de Unguri și de Germani, într'o singură familie, care în istorie va purta numele de România-Mare.

Armata română însă nu era pregătită pentru un război modern. De altă parte se puse problema coordonării operațiunilor de pe frontul românesc cu acelea de pe celelalte fronturi, problemă, pentru rezolvarea căreia numai Generalul Berthelot a fost găsit potrivit.

Așa se face că guvernul român l'a chemat iar el, trimis de superiorul și amicul său, generalisimul Joffre, a venit ca un frate, punând în serviciul Român ei calitățile superioare cu cari era înzestrat, bunătatea sa, dragostea sa și idealismul său de latin.

Intr'adevăr armata română ca moral, nu era inferioară armatei franceze. Odată Gen. Berthelot, arătând o divizie unui ministru francez, i-o spuse: „On dirait des soldats français: s'ar părea că sunt soldați francezi”.

Ofițerimea română — laudă ei! — n'a văzut în Gen. Berthelot decât un frate plin de dragoste, de însuflețire și de idealism, gata să

jertfească toate pentru binele general și pentru binele României.

Ei știau că era o legătură sufletească strânsă între Români și Francezi și generalului Berthelot îi plăcea se povestească anecdota următoare: După armistițiul, când armata franceză, venind dela Salonic, a ajuns în România, soldații francezi s'au împrietenit imediat cu țărani români și un bătrân a zis odată: „Orice s'ar zice, francezii ăștia sunt din neamul nostru. — Dar după ce știi? — Ei bine! sunt abla de câteva zile aici; merg, se întorc, trec, intră, ies, și câinii noștri nu latră la ei”.

Iubiți elevi!

Cunoașteți din istoria neamului evenimente cari s'au petrecut din August până în Decembrie 1916: bătălia dela Turtucaia, ofensiva, luptele dela Brașov și dela Sibiu; bătălia dela Predeal, luptele dela Jiu și — din cauza lipsei de tunuri și de munițiuni, — retragerea spre Olt și Argeș. Și în sfârșit ocupația Bucureștilor de Germani la 6/19 Decembrie 1916.

În timpul acesta mica armată dela Salonic, din care făceam parte și eu, Francezii, Rușii și Sârbii, făceau sforțări supraomenești pentru a rupe frontul Bulgarilor și a ajunge la Dunăre. Chiar în ziua aceea când Germanii intrau la București, am avut fericirea de a fi rănit de 2 ori, și de a-mi vărsa sângele, încercând să intru în România, unde peste câțiva ani Provedința a făcut să viu pentru a conlucra cu frații mei Români la o altă muncă.

De încheiere ar fi să împărtășim Cetății Noastre, lumii întregi și tuturor locuitorilor lor, binecuvântarea apostolică, ceea ce și facem: în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului sfânt. Amin."

Calendarul trebuie reformat. Așa afirmă cu toată hotărârea d. M. B. Cotsworth, directorul Ligei internaționale pentru reforma calendarului, sosit la noi zilele trecute.

Interese de ordin general reclamă îndreptarea calendarului de care ne folosim astăzi și care prezintă o serie de inconveniente grave. Cele mai de seamă dintre ele, — unanim recunoscute de altfel, — fiind: 1) lungimea inegală a lunilor; 2) schimbarea neîncetată a numelor zilelor, pentru aceleași date, în decursul lunilor viitoare; 3) faptul că lunile nu conțin un număr fix de săptămâni și 4) faptul că data Paștilor se schimbă în fiecare an.

Tulburările provocate de aceste inconveniente în domeniul economic, social și religios, trebuiesc înlăturate cât mai grabnic, în interesul binepriceput al societății. Cheia liniștii viitoare, sub aceste aspecte, este noul calendar proiectat de savanți specialiști în chestii matematice-astronomice.

„Calendarul fix“ ce urmează să fie introdus în toată lumea, va cuprinde 13 luni, fiecare lună având 28 de zile, adică exact 4 săptămâni. Luna a treisprezecea — „Sol“ — se va intercala între Iunie și Iulie.

Năcazul cel mare al lumii creștine, cu Paștele la date diferite, va lua sfârșit și el. Acest „praznic al praznicelor și sărbătorilor“ va fi fixată, în mod definitiv, pe ziua de 15 Aprilie pentru întreaga creștinătate.

De notat că acest calendar deja este experimentat de o sumedenie de instituții bancare și industriale din America, Anglia, Finlanda, etc. cari l-au adoptat pentru plata salariului, calcularea dobânzilor și pentru alte cazuri convenite.

Conferinței internaționale ce se va ține în acest an la Geneva de ziua sf. Dumitru, îi revine însărcinarea să studieze modul în care acest calendar va fi pus în aplicație. Să fie într'un ceas bun!

Totul era pierdut? Ba. Deși Majestatea Sa Regele Ferdinand cu Regina Maria, cu Principii și cu Principesele, au însoțit restul armatei române dincolo de Siret.

Totul era pierdut? Ba. Cu stăpânirea sa de sine, judecata sa limpede, voința, energia, spiritul de inițiativă, curajul răspunderii, forța morală și obiceiul hotărârilor prompte, Gen. Berthelot a rămas credincios lângă regele Ferdinand ca o ultimă rază de speranță ce lucea în acele zile întunecoase. Fără să steie un moment la șovăială, el s'a ocupat de problema reorganizării armatei române, și a înzestrării ei cu materialul de război trimis din Franța. Deoarece pe lângă instructori, Franța a trimis României, după cererea lui Berthelot, stocuri însemnate de material de război, munițiuni și mașini necesare pentru fabricarea lor, așa că în partea a doua a campaniei, infanteria românească a putut fi înzestrată cu aceleași mijloace de luptă ca și cea franceză; artileria de câmp a avut același dresaj și aceleași munițiuni; iar cea grea a fost bine organizată și instruită și ea.

Din resturile armatelor române, din tineri nou înrolați, el a organizat, împreună cu statul major român, o armată nouă, la adăpostul întăririlor de pe Siret. Și când în vara anului 1917, Mackensen s'a decis să spargă frontul de pe Siret, la Mărășești, toate eforturile germane s'au sfârșit de vitejia Românilor instruiți și înarmați de Gen. Berthelot și conduși

Prin văile Ardealului

Oameni și lucruri dela noi văzute și judecate, sine ira et studio de-un valoros publicist francez

Revista de reputație mondială: „Revue des Deux Mondes“, aduce, în numărul său din 1 Febr. c., sub titlul de mai sus, un studiu bogat și scris cu multă dragoste față de noi, semnat **Lucien Romier**.

Atât revista, care-i cunoscută și citită în toate centrele intelectuale ale globului, cât și scriitorul rândurilor ce ne interesează în primul rând, d. Romier, unul din publiciștii cei mai apreciați ai Franței moderne ne fac, prin greutatea cuvântului lor, un serviciu frătesc dintre cele mai însemnate și mai binevenite.

Vrăjmășii de vecini abili în organizarea unei propagande defavorabile nouă în presa străină, — germană, engleză și chiar și franceză, — încă destul de slab aranjați în ce privește birourile noastre de presă până și în țările prietene, e o adevărată mângâiere să citești vorbe sincere, obiective, cuminți, scrise frățește, de-un frate cu autoritate, în cunoștință de cauză, cum sunt acestea de cari ne ocupăm noi acum și cari vor lămurii cinstită multă lume, asupra atâtor puncte de istorie, geografie, sociologie, etnologie și etnografie ardeleană, atinse de autorul ce a fost la fața locului, s'a interesat de starea faptică a lucrurilor, și-a câștigat informații serioase, și-a notat ce-a crezut vrednic de notat și a judecat cum a crezut că se cuvine și trebuie să judece.

Ne facem o plăcută datorie, dând în celea ce urmează, (în trad. pâr. Dr. Aftenie), cu permisiunea specială a autorului și a revistei, o mică spicuire din studiul pomenit:

„Transilvăneanul, în tot cursul istoriei sale, a dat dovadă de o dublă aplicare, spre răbdare îndelungată și răzvrătiri repezi. Se deosebește de Românii din vechiul regat mai ales pentru că la el pasivitatea provine mai mult din cauza unei încetinelii a cugetării, favorabilă autorității, decât din cauza unei nepăsări exuberante și sceptice.

Găsești arareori în provinciile dunărești focare tradiționale de cultură morală și spirituală asemănătoare celor din interiorul Transilvaniei. Acestea sunt nedespărțite de ideea națională. Trebuie să te oprești la câteva legende de Alba-Iulia, în orașelul Blaj, ca să simțezi în chip deosebit căldura cuibului uniților.

Blajul și farmecul Ardealului

Blajul este așezat la poalele uneia din coastele pleșuve, care mărginesc valea Târnavă afluent al Mureșului, la încrucișarea drumurilor care conduc spre orașele săsești și spre defileul Carpaților meridionali. Cele două mii de elevi și studenți ai institutelor și seminariului reprezintă jumătate din populație. Este reședința arhiepiscopiei unite, orașel de interes aspect cu totul tot bisericesc, unde nu vezi decât capele și școli: unul dintre cele mai de seamă adăposturi de ocrotire ale intelectualității românești din Transilvania. Președintele partidului național transilvănean, Dl. Maniu, și început deputat în parlamentul din Budapesta apoi președintele guvernului provizoriu din Transilvania și, în sfârșit, prim-ministru României, a practicat aici vreme îndelungată profesiunea de avocat.

În ultimii ani ai veacului XVII, împăratul Leopold al Austriei a îndemnat clerul de răsărit grecesc din Transilvania să îmbrățișeze catolicismul sub forma cultului unit, care atrăsese deja milioane de Polonezi [Ruteni, N. R.] la Biserica romană. Astfel o parte din clerul românesc șasesute de mii de credincioși au pierdut schisma ortodoxă. De atunci Românii din Transilvania au avut două centre deosebite de viață religioasă: episcopia catolică unită din Blaj și episcopia greco-ortodoxă din Sibiu. Cele două centre au reacționat deopotrivă contra gândurilor imperialiste, nu atât în ce privește deosebirea de credință, cât prin întreprinderea de-a aduce servicii ideii naționale române.

de Eremia Grigorescu. Acest erou a știut să recunoască partea avută de generalul francez în această victorie, exprimându-i omagiile sale și ale țării pentru concursul neprețuit ce-a dat el armatei române în aceste clipe grele.

Tratată însă de Rușii cari, desorganizați de Revoluțiune, închieaseră pace cu Germanii, România a trebuit să primească și ea pacea ce i-s'a impus.

Gen. Berthelot a rămas până la ultimul moment lângă Regele român și lângă frații săi Români. Totuși, când a aflat de tratativele unui om, care desigur credea că astfel România putea să câștige bunăvoința Germanilor și îndeosebi a lui Mackensen, el s'a înapoiat în Franța prin Rusia, Suedia, Norvegia și Anglia. Dar când s'a urcat pe tren, ultimele sale cuvinte au fost: „Nu un adio pentru totdeauna, ci la revedere în curând după victorie!“

Ora victoriei finale, câștigată cu prețul îngrozitor al vieții alor 1.500.000 Francezi, afară de hecatombele uriașe de eroi Englezi, Italiani, de Sârbi și Români, a sosit în Noemvrie 1918, când Germanii au fost siliți a cere armistițiul, pe care Foch l-a impus în condiții teribile, dar necesare.

Cu câteva zile înainte România declarase din nou războiul. G. Berthelot, fiindu-se de cuvânt, era din nou în țară și la 1 Decembrie 1918 armata română intră în capitală, în frunte cu Majestatea Sa Regele și Regina, iar alături de el g. Berthelot; — epopee acestui Francez,

prietin al României, se sfârșia cu o mișcătoare apoteoză. Recunoștința Românilor a fost înălțimea serviciilor aduse de g. Berthelot.

Deja în ziua de 21 Maiu 1917, Parlamentul român i-a recunoscut calitatea de cetățean de onoare al României. Prin legea specială din 28 Oct. 1922 Statul român i-a dat în deplină proprietate, o moșie și un castel ce se află în comuna Gen. Berthelot — mai înainte Fărădin — în județul Hunedoarei, unde plăcea să petreacă barem câteva zile, în fiecare an. Către această casă românească, cum spune d. Iorga, gândul bolnavului s'a îndreptat și în dureroasa clipă a morții.

În 28 Ianuarie c., la ora 1735 a încetat din viață, murind de aceeași boală ca și mareșalul Joffre, după ce i-s'a făcut aceeași operație și după ce asemenea aceluiași, s'a împărtășit creștinește, cu sfintele taine ale muribunzilor. L-am numit de mai multe ori „prietin al României“ căci așa s'a arătat de când a pus piciorul pe pământul nostru. Prieten generos și desinteresat în viață, el a vrut să se arete tot așa și după moarte.

Prin testamentul său făcut în 1 Decembrie 1926, moșia primită dela România o lasă României, însărcinând Academia Română de a întrebuința veniturile averii întru darea anuală de burse pentru studii sau cercetări științifice la vre-o universitate franceză sau pentru cheltuieli de întreținere la complectarea de studii la vre-o mare școală franceză, civilă ori ml-

mănești. Cauza profundă a acestui neprevăzut acord al năzuințelor celor două biserici rivale este a se căuta în starea de spirit comună țărănilor români sub regimul umilitor ce le-au impus Imperialii și Ungurii.

Națiunea ungurească este mândră, pe dreptul, de trecutul său aristocratic, dar tot ea, prin eșecul suferit în Ardeal, a dat cea mai eclatantă dovadă despre greșala pe care o comite o aristocrație atunci când, constituindu-se într'un fel de castă închisă, interzice poporului subjugat orice progres, orice ambiție, orice dezvoltare intelectuală ori socială. În cursul alor opt veacuri, Ungaria n'a reușit să absoarbă poporul transilvănean, dar nici barem să colonizeze în mod serios ținutul ce l-a câștigat dela acest popor. Din contră, cu cât devenea mai grea dominația ungurească, cu atât mai mult în poporul supus se deștepta conștiința tradițiilor proprii. Și le-a venerat. Naționalismul transilvănean își are originea în condițiile sociale ale țărănilor români, pe cari conducătorii lor i-au lipsit de orice nădejde de ridicare, afară de aceea a unei răscoale naționale. Aici se vede contrastul, desconsiderat din partea unor observatori, între aristocrația de tip ungurese, întemeiată pe principiul de excludere, și aristocrația engleză, deschisă tuturor meritelor.

Inchiși într'o stare aproape servilă, din care nu puteau ieși, prin excepție, decât reneșându-și rasa lor și acoperindu-se cu mască ungurească, Românii din Transilvania au fost influențați numai din partea acelor cari trăiau ca ei și cu ei, preoții din satele unite ori ortodoxe, paznici ai cultului lor național, și învățători apărători ai limbei lor. Numai prin această influență preoții și învățătorii au ajuns să fie singurii lor conducători cari, înălțați prin cauza ce reprezentau, au devenit în mod natural propagandiștii și doctriinari ei...

Trec peste piața prăvoasă a Blajului, unde se văd țărani discutând afaceri de ale lor, printre care cu boi, saci de grâu și coșur de fructe, — fiind zi de târg, — ca să ajung la vîlădicioie. În fața palatului episcopesc o curte plantată cu arbori; edificiu simplu din secolul XVIII-lea. Metropoliul unit, desi bolnav, a consimțit să-mi acorde o întrevvedere și să-mi răspundă la anumite chestiuni. Dănsul se scuza că nu vorbește limba franceză, dar făcând studiile teologice la Roma, conversația noastră s'a continuat cu multa u-

litară, beneficiarii având să fie aleși fie dintre tinerii ofițeri sau candidați de ofițeri ai armatei active, fie dintre fiii sau fiicele ofițerilor în activitate sau în retragere, fie dintre fiii sau fiicele ai căror ascendenți au murit pentru realizarea uniunii naționale române.

Așa sună textul autentic al testamentului Gen. Berthelot.

Iubiți elevii!

Aș vrea să trageți două concluzii din ceea ce v'am spus:

Mai întâiu să aveți totdeauna, începând chiar de acuma, un ideal, pentru care să fiți gata a munci, a lupta, a suferi.

După aceea, să nu aveți frică de Francezi.

Ei sunt — Berthelot a dovedit-o — prietenii cel mai sinceri ai voștri, cel mai desinteresat. Cetiți istoria franceză și veți afla că în toată vremea poporul francez s'a jertfit pentru libertatea și pentru fraternitatea popoarelor.

Fiind din aceeaș gintă, — ginta latină, — să unim sforțările noastre pentru biruința idealismului și contra materialismului doborât și înjositor.

Revedere

*Cu mare bucurie te revăd,
O Romă sfântă, tainică cetate,
Și sufletu-mi adânc e sguduit,
Iar gândurile-mi sunt involburate.*

*Căoi nici nu-mi vine par'că să mai cred,
Că iar sunt între zidurile tale!
Atâta sunt acum de fericit,
Pe-a Tibrului coline imperiale.*

*Drumeț de peste falnicii Carpați,
In tine m'am oprit ca și acasă;
Privind columna marelui Traian,
Străvechi gândiri în suflet mi se lasă.*

*Sub cupola lui Petru când mă văd,
In piept simt inima că-mi crește;
Când calc al Catacombelor pământ,
Credința mea mai mult se întărește.*

*O, tu, cetate a sfinților martiri,
Tu îmi vorbești adânc inimii mele,
Ca și un tainic murmur de isvor
Sub tremuratură dalbelor de stele.*

*O Roma, eu de tine încântat
Te-admir cu foc, te-oiu admira într'una,
Și ziua, sub un soare lucitor,
Și noaptea, când pe cer se'nalță luna.*

P. Mihai Demeter

șurintă în l. italiană. Accentuiază buna înțelegere ce domnește între diferitele biserici din Transilvania. Aceasta provincie cuprinde atâtea confesiuni și culte, — catolic, unit, greco-ortodox, armean, calvin, luteran, — pe un teritor mic, încât s'a născut în mod necesar, între cler și credincioșii bisericilor vecine, un spirit de toleranță reciprocă, care duce la regulile de conduită și la o morală aproape comună. Această toleranță, la Românii din provinciile dunărene, este un fel de indiferență; aici apare mai mult ca rezultat al unei înțelegeri. Clerul unit este, în chip firesc, simțitor la influența Vaticanului. Aceasta influență pare a fi crescut și mai mult, de când cei mai de seamă seminarisți sunt trimiși la Roma, nu la Budapesta ori Viena. Unii dintre acești seminarisți și-au făcut studiile la Facultatea noastră teologică din Strasbourg.

Vizitez cate rala și liceul-seminar, care este cea mai veche școală de limbă românească în Transilvania. Din grădina se vede „câmpul libertății” numit așa în amintirea unei manifestări a țărănilor români din 1848. — Mai departe, aproape afară din oraș, o clădire frumoasă, cu aranjament întru toate modern, servește instruirii fetițelor. În sfârșit ajung la casa, vai! foarte strâmtă, însă luminoasă și norocos croită, unde propun părinții Asumpționisții ai misiunii franceze. Aceasta misiune, condusă cu atât tact și zel, de Păr. Évrard, a reușit să facă mult bine, fără a supăra pe nimenea. Succesul său, la dreptul vorbind, se datorește în locul prim prieteniei încrezătoare pe care o arată călugării poporului și pe care poporul le-o reînăpăiază cu căldură.

Este de remarcat aici frumoasa activitate dezvoltată, de câțiva ani, în Transilvania, de către profesorii francezi, laici și preoți. Am putut observa cum poporul din Transilvania, lipsit odinioară de orice legături cu cultura franceză, astăzi îmbrățișează bucuros această cultură, dacă este prezentată, cum se face din partea profesorilor noștri, fără a se defaima alte forme culturale.

Stând de vorbă cu profesorii și elevii școlilor din Blaj, îți dai seama de gentileța profundă a sufletului transilvănean. Trebuie să vezi acești elevi stăpâniți de maniere fine, de o

nteligentă rară și activă, atenți, dând dovadă de bună ținută, ca să poți înțelege ce puteri de viață a știut păstra în ea rassa românească, după atâtea veacuri de umilire forțată și de mizerie suferită. În ciuda scorniturilor rău voitoare, o atare supravețuire morală confirmă durată și tăria spiritului de familie. Astfel, cu ocazia vizitelor în familiile de țărani, am putut constata influența ce exercită mama. Numai în satele din apropierea orașelor și în regiunile cu populație prea mestecată sunt relaxate puțin bunele moravuri...

La D. Iuliu Maniu

Zi frumoasă, cu o dimineață răcoroasă și sănă. Automobilul ne duce spre munții din vestul țării, spre șirul masiv care mărginește șesul unguresc și unde Românii, încercuți de influența maghiară, au rezistat timp de opt veacuri. Amici ca d. Tilea, activul deputat de Cluj, și d. Schachman, român cu cultură franceză, m'au prezentat președintelui consiliului de ministri al României, d. Iuliu Maniu, care m'a invitat să iau parte în ținutul său natal la o serbare patriotică.

Soarele era deja sus când am ajuns la Șimleul-Silvaniei, unde se inaugurează, în fața unei imense mulțimi de țărani din toate satele județului, bustul unuia dintre conducătorii mișcării românești din 1848, Simeon Bărnuțiu, unchiul d. Maniu. Acesta prezidează serbarea, însoțit de liderii partidului național transilvănean, între cari am recunoscut pe omul drag pe care mă primise altădată la București, pe d. Vaida-Voivod, atunei ministru de interne și externe.

În timp ce se înălțau spre cer cântările bisericesti dela liturgia pontificală, slujită în liber, și cortegiul de țărani, bărbați și femei, în costume împetritate, așteptau strânsi în jurul steagurilor proprii, semnalul de defilare, observ infățisarea scrupuloasă, răbdurie și plină de voință, a d. Maniu, apărătorul de odinioară a tradițiilor transilvănene contra pretensiunilor dela Budapesta și intrigilor dela Viena, îndrumând, astăzi, libertățile unui popor care a îmbrățișat cu tot sufletul România-Mare. Faptura dreaptă și subțirică, în jachetă neagră, umător de sobru în gesturi, cu privirea atentă, dar fără curiozitate, infățisarea care arată direcția odată apucată și grija permanentului mai mult decât neliniștea imediatului, și, sub părul blond, netezit, un cap fin de aristocrat doctriinar, desprețitor al actelor nesocotite, este o figură cât se poate de neorientată, străină de caracterul bizantin ori balcanic, ea și de temperamentul slav, un tip de intelectual din Europa centrală, descendent al unei familii adepte crezului roman, în care simțul universalității catolice s'a precizat în grija înălțării neamului, sub dubla influență a liberalismului francez și a romantismului german. Când Habsburgii au reușit să realipească la catolicism pe Românii din centrul și nordul Transilvaniei, au crezut că-i vor separa astfel de frații lor ortodocși și-i vor germaniza. Catolicismul, din contră, avea să reinvie în Transilvăneni conștiința originii lor latine, și prin această latinitate să le deschidă spiritul spre ideile de emancipare ale Apusului. Personalitatea unui Maniu a tradus în fapte reacțiunea logică a istoriei chiar și contra sinei jocului austro-ungar. Pentru că acest om catolic prin credința sa, și influențat și de germanism prin educația sa făcându-se glasul de protest al națiunii sale oprimate, a devenit și mai profund român. Ochii săi aproape vineți au o vrajă liniștită și binevoitoare, dar în acelaș timp exprimă și răbdarea îndârjită a transilvăneanului care, trăind numai puțin la munte a așteptat, timp de atâtea veacuri, ceea ce el judeca un drept al său...

In momentul acesta țărani defilează în grupuri după sate, în fața d. Maniu. El îi salută nu ca un stăpân feudal, nici ca un tributar, ci ca acela care duce cu sine conștiința lor nobilitate, în discuția partidelor și a nașunilor.

Românii aceștia din munții de vest ai Transilvaniei de nord se aseamănă, uimitor, cu Bretonii noștri: ei sunt o iconă, o parte latinizată a vechiului imperiu al Celților. Chiar și turnurile cu galerii și vârfurile clopotnițelor ascuțite ale venerabilelor biserici de lemn, — aceste biserici de lemn cari formează originalitatea satelor transilvanene, — reamintesc silueta clopotnițelor Bretoniei noastre.

* * *

Așa vede și așa prezintă și lumii mari, oameni și lucruri dela noi, d. Licien Romier. Și după cum vedem și din fragmentele acestea, lumina în care le prezintă e aceea a obiectivității și a demnității. Cetitorii mulți și de multe neamuri, din păturile sociale cele mai alese au prilej să cunoască referințele de aici și neamul nostru altfel de cum se spune și se scrie deatâteaori, în atâtea părți, de simbriași ai condeiului și de răuvoitori interesați.

Noblesse oblige. Fapta d. Romier e dintre acelea care ne deobliga.

Printre desmoștenii. Revistele catolice parisiene, și îndeosebi „Les Cahiers catholiques”, pomenesc adesea, cu deosebită stăruință, numele unui principe-preot, apostol în lumea mizeriei din capitala Franței. Reprezentațiile de artă religioasă, organizate mai în urmă, au scos și mai bine în relief venerabila figură a celui venit aci să facă bine de pe meleagurile îndepărtate ale Moldovei.

Să-i zicem și noi pe nume: *Prințul Vladimir Ghica*, strănepotul ultimului domnitor național al Moldovei, Grigore Ghica.

Vântul sufia unde-i este voia... Odrasla preoțită, după ce a trecut la catolicism, a familiei domnești moldovene, a simțit și a urmat imboldului ce o mâna spre Orașul Lumină, unde s'a și așezat de-o seamă de ani, ducând cu sine toată dragostea de săraci a milostivei și smeritei inimi române.

Inceputul apostoliei: o baracă mizeră, în mijlocul „chiffoniers”-ilor (adunători de zdrențe, dintr'un cartier dosnic din Villejuif. Cameră de culcare, bucătărie, „salon”, amvon; totul se cuprindea între cei patru pereți ai sărăcăcioasei înjghebări făcute în pripă. Cel dintâiu „vânat”: doi-trei copilași zdrențoși, flămânzi, nespălați, neinstruiți. Aceștia apoi aduc alții la părintele care se joacă cu ei de-a ascunsele, le povestește despre Pruncul Mariei și le face când o bunătațe, când alta. După copii vin părinții. Și numărul lor tot crește. Și binefacerile părintelui așisderea. Și pacea lui Hristos se sălășluiește în tot mai multe suflete străine pân'aci lui Dumnezeu și harului său, câștigate acum și luminate prin apostolia faptei și vorbeii prințului român care a părăsit toate de dragul lui Hristos, făcându-se tuturor toate. Până și autor dramatic, acum la 57 de ani, (are o piesă: „Femeia adulteră” miracol evanghelic), numai să vină în ajutorul păstorilor săi.

Dragostea toate le rabdă și niciodată nu scade. Și sufletul românesc se dovedește încă odată de pământ primitiv de bine și roditor de fapte ale desăvârșirii creștine până la eroism.

Cât costă învățământul? Nepricepuții unii, pătimiși alții, s'au aflat și de aceia cari să învinovățiască cărmuirea de stat, că bagatelizează școala. Ministerul instrucțiunii însă vine cu fapte și date bugetare, din cari reiese grija deosebită ce să poartă acestui așezământ

însemnat pe lângă toată criza de numerar ce băntuie.

Din acest buget se vede, în legătură cu învățământul, că s'au alocat pentru: a) Învățământul primar urban, rural și organele lui de control lei 2754204410. b) Școli normale și orfeline lei 259 mil. 837.624. c) Licee de băieți lei 492607.016 d) Licee de fete lei 240598200. e) Seminarul lei 41120400. f) Școli profesionale de fete lei 137.882366 g) Școli elementare și superioare de meserii lei 192568760. h) Școli de menaj lei 34772812. i) Școli de ucenici și industriale lei 11060028. j) Școli elementare și superioare de comerț lei 119709350. l) Universități lei 392547310. m) Școli politehnice lei 59.173110. n) Școli speciale și institute de cultură lei 13035750. o) Școli în afară de Regat lei 16 mil. 938866. p) Concedii de boală, de studii și secție pedagogică lei 2000000. r) Cursuri de adulți și lucru manual lei 2.500000. s) Plata medicilor și personalului de cancelarie dela policlinicile școlilor primare din București lei 400000. t) Material, diverse și cheltulele pentru complectarea materialului agricol lei 341.757361. Total lei 5.122713363.

Jertfa aceasta bănească contribuabilii o aduc bucuroși. E o datorie sfântă susținerea școlii. Dar cei cari au datorii ar trebui să se știe că au și drepturi. Și fiind absoluta lor majoritate creștini, au dreptul să pretindă ca pe banii lor, adunați întru sudoarea feții, să nu se împartă veninul cărții fără Dumnezeu odraslelor lor. Cei mulți pretind aceasta cu tot dreptul, iar puținii dela cărmă au datoria să țină seamă de acest postulat.

Păstorul și Turma

Ceva despre lucrarea cu acest nume a p. Dr. Nicolae Brînzeu

de Dr. S. Voștinar

Nu odată am avut prilejul să citesc, în timpul educației mele preoțești, cărți de îndrumare pastorală. Și câtă durere nu simțeam în suflet când mă gândeam la golul din literatura noastră teologică săracă. Pentru că în timpul din urmă, epuzându-se Pastorală lui Izidor Marcu, afară de Dogmatica p. Dr. Metropolit Dr. V. Suciu și de Morala P. S. Sale Nicolescu, nu aveam nici o carte mai însemnată de ordin practic și didactic pentru preoțime, care să aibă rostul de a călăuzi preoțimea pe drumurile grele ale pastorației. Cunoșteam de mai mult timp intențiunea p. Dr. canonic de a tipări Pastorală. Știam că dibăcia și cultura-i vastă ne va da o lucrare bună și corespunzătoare. Nu mi-ași fi închipuit însă nici odată, ierte-mi autorul sinceritatea, ca în momentul de față să iasă de sub tipar volumul I, Hodegetica, atât de vast și amplu, care a reclamat o muncă îndelungată și încordată. Reliefând acest lucru, mă gândesc la faptul că D-sa este în același timp neobositul autor al broșurilor, multiplelor articole din diferite publicațiuni, directorul unei folositoare reviste catolice, președintele Reuniunii de Misiuni a diecesei Lugojului, pentru care muncește mult ș. a. cari toate îi răpesc o parte însemnată din timp. Așa că m'a pus în uimire când aceasta lucrare a ieșit în vileag în astfel de condiții.

Preotul găsește în ea tot ce se referă la viața sa publică și privată. Cartea are 3 părți, cari la rândul lor împărțesc materialul în mai multe capitole. Fiecare capitol își are însemnătatea sa. Pentru că nu există chestiune de ordin practic la care să nu găsești în abundență material, nu numai pentru că te ști orientat ca păstor, ci chiar pentru a-ți îmbogăți cunoștințele. Dacă lucrări de față i-s'ar putea ceva obiecționare este tocmai faptul că e prea amplă,

ceace nu supără pe nimeni, considerând mai ales lipsa totală în literatura noastră teologică a cărților de soiul acesta. Așa că opul poate sluji tuturor, atât celor cari, încă pe băncile seminariilor, se pregătesc pentru păstoria sufletelor, cât și mai ales aceluia cari în viața D-lui lucrând, își vor putea îmbogăți și hrăni sufletul cu hrana abundență ce o oferă. Pentru că aceasta carte, mai ales în partea primă, este o adevărată hrană de care preotul se poate folosi pentru edificarea proprie, recetind în deosebi cap. III și IV. Dar, cași pretutindeni, ia lucrarea din chestiune, în mod vădit trădează autorul spiritul său practic misionar.

A mai recomanda deci preoțimei o astfel de lucrare, credem a fi lucru de prisos, pentru că deși extinsă, este cel mai reușit „vade mecum” — al preoțimei — la noi. Nu numai sfaturile pe cari le poate avea preotul din această carte, privitoare la purtare și conduita sa, dar și calea și mijloacele pentru ajutorarea cât mai grabnică a desăvârșirii creștinești pe care cap. IV din partea întâiu ni-le propune, sunt cea mai sigură cheazășie că preoțimea o va aprecia la justa valoare. Nu și-a uitat autorul să ne recomanda în această primă parte spre ajungerea scopului și mijlocul eficace și atât de măgăietor: devoțiunea specială către P. F. Maria, Maica Noastră. Mai amintesc și de cap. II care oferă cetitorilor o plăcută și utilă lectură asupra istoriei educației clericale din cele mai îndepărtate vremuri până în zilele noastre. Anexa, în care preotul găsește toate regulile și normele de bunăcuviință în societate și în toate împrejurările, încununează prima parte a lucrării.

Partea a 2-a de aproape 200 pagini, privește pe preot ca paroh. Iarăși ca și în partea dintâi, autorul accentuează cât se poate de pe larg și practic datorii preotului și ocurețarea parohiei. Instalarea lui, vizitele la popor, relațiile lui cu autoritățile civile, cu preoții celorlalte confesiuni, precum și raportul ce-l are cu subalternii și superiorii săi. Aci avem tot ce se ține de cancelaria și arhiva parohială, informații, îndrumări și sfaturi din cele mai bune; ba chiar imobilele parohiale și construirea lor au un tratat a parte, ceace denotă sârguința și cunoștințele vaste ale autorului în astfel de materie.

Partea a 3-a, cea mai importantă, mai amplă și mai reușită, care iarăși e subîmpărțită în alte două părți, este într'adevăr podoabă a acestui op. Relațiile păstorului cu enoriașii săi, felul cum acesta are să îngrijască, să comunice și trateze cu felurite pături sociale de oameni bătrâni, tineri, femei, bărbați, intelectuali, muncitori, țărani etc. etc., e de toată frumuseța. În partea ultimă însă, unde autorul recomandă felurite asociații și practice religioase, credem că își avea locul și binecunoscută vântarea cu Preasfântul Sacrament.

Preotul având la îndemână această carte, va putea pași hotărât în toate împrejurările vieții sale pastorale. Nu este situație în care să-l-ar putea afla preotul și care să nu fie bine și clar expusă de autor. Preotul care pe dreptul se poate asemăna cu orologiul din turnul bisericii, îndreptarul tuturor celorlalte ceasornice, din cartea de față va putea extrage tot ce l-ar putea face îndreptarul și conducătorul sufletelor lui incredințate. Dacă în parohia sa vor fi oameni de toate soiurile, folosindu-se de această carte se va ști conduce după cum recer nevoile și împrejurările unui fieștecrui creștin. Cap 2 din partea întâi care privește pastorația diferitelor vârste și sexe și îndeosebi cap. II și IV unde se descrie pastorația țărănilor, muncitorilor, intelectualilor, comercianților, servitorilor, încarcerăților, militarilor, nomazilor etc., vor fi pentru fiecare

preot un sprijin solid și ajutor puternic în întreprinderea apostolatului sfânt. Nu mai pu-
tând însemnătate au cap. 6—7 în cari ni-se
au îndemnat practice referitor la felul cum
trebuie să tratăm cu păcătoșii (bețivii, desfră-
tații, învrăjbiții), cum să-i îndrumăm pe calea
dreptății, cum să ne purtăm cu bolnavii de
diferite boale, vârste și condițiuni sociale, așa
ca de la leagan până în mormânt este urmărit
de cel mai viu interes fiecare pas al omului.
Dar preoții urmând aceste sfaturi vor putea fi
mângâiați și liniștiți în conștiință, că și-au îm-
plinit cu vârf și îndesat misiunea sfântă și
nobilă încredințată lor. În ultima parte a ace-
stei cărți ni-se descrie pastorația familiei, pas-
torația colectivă a parohiei și pastorația în
asociațiuni și reuniuni.

Lucrarea p. canonic se încheie cu A.
G. R. U., puternica organizație cunoscută sub
numele de „acțiune catolică” în apus, care și
la noi a luat un frumos început, și credem că
va tot crește în avânt și proporții.

Dumnezeu să binecuvinteze munca asiduă
a p. canonic și drept răsplătă să-i rezerve
mângâierea unică și deplină, de a-și putea cât
mai îngrabă tipări și celelalte volume, Litur-
gica și Didactica, cu cari va contribui foarte
mult la înlesnirea drumului spre cer a sufle-
telor, idealul preotului după Inima lui Isus.

Știri mărunte

Personale. Deplin refăcut din boala ce
l-a ținut câteva zile la pat, Excel. Sa p. ALE-
XANDRU al Maramureșului, se află, de Joi seara,
între noi, în afaceri administrative-bisericești. În-
dată după încheierea definitivă a chestiunilor ră-
mase pendente la plecare, Preasfințitul își va
relua reședința din Baia-Mare.

— Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a
numit de paroh în Frata pe On. Petru Cheșianu
din Sovata.

— Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit
pe On. Mihail Simovici de vicar al Rutenilor
aparținători noiei eparhii, cu sediul la Cernăuți.

Dar potrivit. De ziua instalării sale în
reședința de la Baia-Mare, Preasfințitul Alexandru
al Maramureșului s-a gândit mai întâi la săracii
eparhiei sale. Le-a trimis în dar ceea ce le este
mai necesar: porumb pentru hrana de toate
zilele. Județului Maramureș 1 vagon și jumătate,
județului Satu-Mare un alt vagon. Aflăm acum,
că porumbul s-a și distribuit prin prefecturile
județelor respective. Bucuria săracilor și s-m-
nele de recunoștință pentru noul lor Păstor,
sunt deosebit de înduioșetoare. — Dumnezeu
va răsplăti Arhiereului această bunătate a sa.

**Adunarea Reuniunii corale unite
din Cluj.** Această reuniune atât de înțelegă-
toare a însemnătății ce o are în biserică culti-
varea muzicii sacre, și-a ținut și în acest an
adunarea generală obișnuită. Din cuvântul de
deschidere al d. Dr. Valer Pop, președintele ei,
reiese că, între altele, Reuniunea, prin presta-
țiile din Capitală, din Turda și din Cluj, a înre-
gistrat succese splendide, făcând cinste bisericii
noastre, realizând și frumoase venituri în suma
de 75.000 de Lei. Laudele p. Alex. Borza, se-
cretar general în ministerul instrucțiunii și prof.
univ. le-a meritat pe deplin. Declarația p.
Ioan Agărbiceanu, că pe viitor la biserică
»Schimbării la față» se vor sluji, an de an, două
sfinte liturgii, una pentru membrii Reuniunii și
a corurilor (unul mixt și unul bărbătesc) și alta
pentru răposații din familiile membrilor, e un în-
demn mai mult să stăruie pe calea bună apucată.

CAPACITATEA DE MUNCA, voiciumea depinde
foarte des de faptul, dacă dimineața ni-s-au curățat in-
testinele sau nu. Ca sfat medical, luați seara 2—3 dra-
gouri Artin.

Locale. Dumineca viitoare, prima din
Paresimi, va predica în catedrală p. Dr. Sep-
timiu Todoran, prof. de religie.

— Comitetul despărțământului Blaj al
»Astrei» a ținut Joia ce trecu, o ședință de con-
sfătuire asupra activității ce are să desvolte în
anul ce este în curs. Membrii, prezenți în număr
complet, au căzut de acord cu privire la mij-
loacele de cari au să se folosească în propa-
ganda culturală proiectată, — tipărituri potrivite,
radio, skioptikon la sate, conferințe aici în Blaj
— rămânând să se înceapă munca îndată ce
conducerea despărțământului va afla de sosită
vremea. Ceeace va fi cât mai îngrabă.

Vizită neașteptată. Asemenea vovezo-
rilor iubitori de norod, din vremuri bătrâne, M.
S. Regele Carol s'a coborât, pe neașteptate, în
lumea celor umili și nevoiași din cetatea Scau-
nului său domnesc. A cercetat circumscripția
șaptesprezece și douăzecișinouă de poliție, cir-
cumscripția a noua fiscală și circumscripția a
șaptea medicală. Se înțelege că n'au lipsit sce-
nele tragi-comice cu slujbași adurmiți în de-
cursul »serviciului», cu salariați absenți dela
oficiu și cu alte semne mult grăitoare. Vizita
făcută unei brutării, unde Regele însuși a cân-
tărit pâinea, și petrecerea între săracii unor
străzi murdare și desfundate, precum și încă-
perea mizeră a unei locuințe de om necăjit, i-au
dat prilej să facă un sondaj care să-i reprezinte
în icoane reale țara de sub stăpânirea Lui. — Tra-
diția reluată de craiul zilelor noastre nu poate
fi întâmpinată decât cu bucurie, de lumea celor
mulți.

**OVOMALTINE NUTRIMENT NA-
TURAL** întăritor, întărește mușchii și
nervii.

† **Dumitru Comșa.** Îmbătrânit în cinste
și muncă, memorandistul neînfricat din vremuri
de asuprire străină, s'a stins Duminecă, în 15
Februarie c., la vârsta de 85 de ani. Numele
și l-a înscris între cei pe cari nu-i va uita neamul
îndeosebi prin albumele sale de broderii, țesături
și creștături în lemn, cari vor rămânea
minunate monumente ridicate simțului artistic
al țaranului și al țarancei române. — Odihnească
cu dreptii, căci drepte i-au fost gândurile!

† **Mihail Ilieș** fost paroh și viceprotopop
onorar în Câmpia Turzii I, a adurmit întru
Domnul în ziua de 12 Februarie c., la vârsta
de 58 de ani, fiind în anul 31 al preoției sale.
Excel. Sa p. ep. Rusu — căruia și pe această cale
li exprimăm condoleanțele noastre, — pierde în-
tr'ansul pe cumnatul său. — În veci pomenirea lui!

INAINTE DE A PLECA de acasă luați o
pastilă Anacot, ca să scăpați de neplăcerile in-
temperiilor. Prețul unei fiole Lei 37.

Telefonul „Unirii”

B. Lugoj. După obiceiul vechiu al locului, nu
suntem nici noi prea iubitori de jubilee sunătoare.
Așa se face că am trecut în tăcere prilejul de care ne
scrieți. — Celea trimise Vă rugăm să le întregiți în
sensul scrisorii ca să ne putem orienta în cauză și să
le dăm la tipar numai decât. Multe mulțumite.

B. Cluj. Informația D-voastră este exactă: bugetul
cultelor pe 1931, ieșit de curând de sub tipar, prezintă
saliarele clerului reduse față de cele din 1930 cu 12% la
ortodocși, 21% la uniți și 23% la minoritari. — Situația
totuși nu este atât de gravă cum o arată cifrele. După
publicarea lor, anume, guvernul a hotărât să îndrepte
incurcătura din care s'a născut această măsură ne-
dreaptă și prin noi fonduri puse la dispoziția ministe-
rului cultelor, echivalente cu 12% din sacrificiul proiectat,
a îmbunătățit simțitor situația. În felul acesta preoția
ortodoxă își va avea salariile din trecut, asupra cărora
nu se va aplica altă reducere decât curba generală de
sacrificiu. Salariile noastre se vor scădea cu 9% față
de 1930, ale minoritarilor cu 11%, plus cota de sacri-
ficiu relativă. — Această aparentă deosebire de trata-
ment a diferitelor culte rezultă, cum se știe, din faptul
că ortodocșii au reușit să realizeze prin suprimări de
posturi economii importante, lucrul pe care noi nu l-am
putut face, neavând în organizația noastră decât slujbe
indispensabile. Tocmai din acest motiv hotărârea guver-
nului, răzămâtă de o aparentă egalitate de tratament,
este, în fond, nedreaptă. Ce suntem noi vinovați că nu
am avut paraclisieri și alți funcționari inutili? — Pe de-
asupra, mai nou a căzut și argumentul »egalității de tra-

tament». La intervenția energică a episcopatului ortodox
guvernul a găsit, se spune, fondurile necesare pentru
complectarea personalului administrativ dela centrele
episcopale, prea redus prin operațiunile de economie
premergătoare alcătuirii bugetului. Pentru a se putea
justifica și mai departe cu hărțuita »egalitate», guvernul
va trebui să revină și asupra reducerii de 9%, respectiv
11%, a neortodocșilor. Cu cel puțin atâtea procente,
cât reprezintă noile îmbunătățiri admise bisericii do-
minante. Altfel cade însuși peatra de temelie a actua-
lului buget. — Putem nădăjdui, în consecință, o nouă
ameliorare, de câteva procente cel puțin.

M. Sighet. Cunoaștem și noi zestrea de »murdării»
cu care famousul protop. Munteanu a fugit din Băreștii
Hunedoarei spre munții Maramației, cuprinsă de către
d. deputat Ilie Lazar (în Nr. 3 al »Acțiunii Maramure-
șene») în 12 puncte concrete. Nu suntem însă de acord
cu interpretarea pe care o dați faptelor înșirate acolo,
socotindu-le drept fraude și mai știu eu ce alte virtuți
din codul penal. Se vede de-o poartă, că nu cunoașteți
psihologia eroilor moderni ai ortodoxiei, între cari p.
Munteanu stă la loc de frunte. Dacă Sfinția Sa a fugit
din Bărești, asta a făcut-o numai și numai spre a do-
vedi că este român »pur și simplu», brevet Nae Ionescu.
Căci înțelepciunea românului de vîță veche o exprimă
zicala: »fuga-i... sănătoasă», pusă în praxă cu atâtea zel
de p. Munteanu. — Iar dacă a luat și câteva zeci de
mii de Lei ai bisericii și cooperativelor, asta a făcut-o
spre a dovedi că este cu adevărat apostol, care sufletul
său își dă pentru credincioși. Văzând el, anume, că su-
fletele creștinilor din Bărești prea se primejdiesc cu
iubirea de argint, nu a vrut a-i lăsa în această pricină
de osândă, dator socotindu-se a sta el însuși în fața
mamonei greu ispititoare. Procesele pe cari foștii cre-
dincioși le-au pornit împotriva Sfinției Sale, pentru a-și
redobândi banii, arată cu prisosință cât de mare este
argirofilia lor, de care nici cu acest mijloc radical p.
Munteanu nu i-a putut, se vede, mântui. — Asta i ade-
văratul tâlc al faptelor. Înțelegeți acum, că ortodoxia nici
nu-și putea dori un apostol mai vrednic în țara Voe-
vozilor!

Z. Lugoj. Examen de capacitate pentru profesorii
noștri de religie s'a ținut în toamna lui 1930, la Cluj.
Altul nu este fixat deocamdată. Poate peste doi ani. —
Condițiunile de admitere sunt acelea pe cari le cunoa-
șteți. Nostrificarea diplomei o face Academia de teologie
din Blaj.

V. Arind. Chităm primirea abonamentului pe 1/2 an.
Of. parohial Vișaga. Am primit abonamentul pe
2 ani: 1930 și 1931.

S. Merișori. Primit 400 Lei, abonament pe ultimii
doi ani.

P. Arad. Confirmăm primirea sumei de Lei 4000,
abonament de 1929 și 1930.

Gh. Șiria. Am primit 100 Lei, abonament pe 1/2 an.
F. Oradea. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31
XII 1931. Suma de 300 Lei am predat-o »U. P.»

P. Noițg. Primit 300 Lei. Achitat până la 31. XII
1930.

S. Cluj. Primit 400 Lei. Adresa s'a schimbat.
Oficiul parohial Zălau. Am primit 200 Lei, res-
tanță de abonament Rugăm, achitați și prețul inseratului.

A. Pécs. (Ungaria). Confirmăm primirea abona-
mentului pe anul curent.

Biserica Hurez. Am primit abonamentul pe 1930.
Parohia Vașad. Chităm primirea sumei de Lei
200, abonament pe anul curent.

Dr. Ch. Oradea. Am primit abonamentul pe anul
curent.

T. Ilba. Confirmăm primirea abonamentului pe 1931.
Oficiul parohial Tarcea. Chităm primirea abo-
namentului pe anul 1930.

C. Prislop. Am primit suma de Lei 200, abona-
ment pe 1931.

P. Popești. Am primit 300 Lei. Achitat până la
30. VI 1931.

Oficiul parohial Șlenț. Primit 200 Lei, abona-
ment pe 1930.

Gh. Cicărlău. Am primit abonamentul pe 1930.
Suma de 180 Lei am predat-o »U. P.»

G. Berghin. Am primit 200 Lei, pe 1930. Abona-
mentul pe 1929 s'a primit la timpul său.

Ș. Beiuș. Am primit abonamentul pe o jumătate
de an Suma de 90 Lei s'a predat »U. P.»

Oficiul parohial Sanislău. Confirmăm primirea
abonamentului de 1930.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție
de ani îndelungați, turnate din material de
prima calitate ca înainte de războiu efec-
tuate în mod artistic. Experiență înde-
lungată, de ani de zile, asigură o muncă
ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

„AJUTORUL“, Bancă de Credit, Comerț și Economii, Societate An. TEACA

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de Credit, Comerț și Economii „AJUTORUL“ Soc. An. în TEACA, sunt invitați în sensul §-lui 10 al statutelor, la a

V-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

care se va ține în Teaca, Marți 24 Martie 1931, ora 10 în localul Institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori, aprobarea și darea absolutului pe gestiunea anului 1930.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Intregirea Consiliului de administrație cu 3 membri.
5. Eventuale propuneri anunțate Consiliului de administrație.
6. Inchiderea adunării.

Vor avea dreptul a lua parte la această Adunare generală toți acționarii, înscriși în registrul de acționari, cari vor depune acțiunile lor la sediul Băncii până în ziua de 22 Martie 1931.

Acționarii votează în persoană, sau prin mandatarul autorizați, cari trebuie să fie și ei acționari.

Dacă adunarea generală nu va întruni majoritatea cerută de statute pentru a putea delibera și a lua hotărâri, ședința se amână pentru 8 zile și anume pentru ziua de 31 Martie 1931, când se va ține, fără altă convocare la aceeași oră și același sediu, oricare ar fi capitalul prezent, sau reprezentat.

ACTIVE

Bilanțul General încheiat la 31 Decembrie 1930

PASIVE

Casa și disponibil la bănci		565.121	Capital		2,000.000
Cambii scontate	6,835.531	—	Fonduri de rezervă		229.199
Cambii cu acoperire hipotecară	625.155	—	Depuneri spre fructificare		4,141.183
Cambii scont industrial	182.000	7,642.686	Reescont		2,867.540
Credite de cont-curent		810.545	Interese transitorii		144.793
Mobilier		50.000	Profit curat		285.637
Imobilele Institutului la Teaca și fil. Râciu		600.000			
		9.668.352			9.668.352

DEBIT

Contul de Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1930

CREDIT

Interese la depuneri și reescont		632.323	Interese și comisioane		1,342.601
Salare		268.200			
Spese generale		131.441			
Fond Creanță dubioasă		25.000			
Profit curat		285.637			
		1,342.601			
				9.668.352	1,342.601

Moise Petric, director executiv,
contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Hossu, Grigore Manollă, Alexandru Gherghel, Simion Chibulcutean, Dr. Aurel Callani, Augustin Pop, Vasile Man, Ioan Pop, Teofil Hossu, președinte

Subsemnatul comitet am examinat Conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele Institutului.

Dionisiu P. Decel, prezident

Alexandru Moga,

Simion Nicoară,

Aurel Marinovits,

Teodor Bunuș.

A apărut

STRASTNIC

Care cuprinde rânduiala sfințelor și dumnezeștilor slujbe din Săptămâna Patimilor, acum întâia oră tipărit cu litere străbune.

Prețul Lei 370+20 porto

Librăria Seminarului Blaj

A APĂRUT

A APĂRUT

„Teologia pastorală“

de canonicul Dr. Nicolae Brînzeu, Vol. I. Păstorul și Turma (Hodegetica). Cu o prefață de I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, arhiepiscop de Oradea.

Prețul: broșat Lei 350, legat Lei 380.

Până nu intră în comerț, se poate avea la autor cu prețul de: Lei 280 broșat și 310 legat.

Grăbiți cu comanda. Adresa: Dr. Nicolae Brînzeu, canonic Lugoj j. Severin.

6-25

Copilul doarme bine dacă î-l îngrijești cu pudra crema și săpunul HOFER